

KARADENİZ BÖLGESİ'NDE SU ÜRÜNLERİ AVCILIĞI YAPAN İŞLETMELERİN SOSYO-EKONOMİK ANALİZİ

Proje Lideri: S. Ahmet ÇELİKER¹

Araştırmacılar: Deniz DÖNMEZ¹, Umut GÜL¹, Alkan DEMİR¹, Dr. Yaşar GENÇ², Şevket KALANLAR¹, İsmnaz ÖZDEMİR¹

Danışman: Yrd. Doç. Dr. A. Şeref KORKMAZ³

¹ **Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü**

² **Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü**

³ **Ankara Üniversitesi, Su Ürünleri Araştırma ve Uygulama Merkezi**

Bu proje Karadeniz Bölgesi'nde su ürünleri avcılığının sosyo-ekonomik analizinin tespiti amacıyla yürütülmüştür.

Karadeniz Bölgesi'nde balıkçılık faaliyetinde bulunan avlama tekneleri; boy gruplarına ve kullanım özelliğine (balıkçılık tipine) göre gruplandırılarak incelenmiştir. Boy gruplarına göre gruplama; 8 m ve 8 m'den küçük ,8-12 m, 12-20 m, 20-30 m, 30 ve 30 m den büyük tekne grupları olarak, balıkçılık tipine göre de kıyı balıkçılığı (küçük ölçekli balıkçılık) ve orta büyük ölçekli balıkçılık (gırgır, trol ve trol-gırgır) grubu olarak gruplandırılmış ve gruplar üzerinden analizler yapılmıştır.

Bölgedeki örnek seçilen avlanma teknelerinin boylarının 4,00-62,00 metre arasında dağılım gösterdiği, %82,14'ünün kıyı balıkçılığı faaliyetinde bulunduğu, %17,86 'sının da orta ve büyük ölçekli balıkçılık faaliyetinde buldukları saptanmıştır. Orta ve büyük ölçekli balıkçılık faaliyetinde bulunan bu balıkçıların da %6,82'sini gırgır, %9,09'unu trol, %1,95'ini de trol gırgır teknelerinin oluşturduğu tespit edilmiştir.

Karadeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren kıyı balıkçıların tekne boylarının 4,00-17,45 arasında değiştiği, toplam tekne sermayelerinin ortalamasının 10.551 YTL, ortalama balıkçılık gelirlerinin ise 6.113 YTL olduğu, yaptıkları masraflar içinde en yüksek payı da %46,84 ile tayfa payının aldığı gözlenmiştir. Bu balıkçıların %57,31 gibi büyük bir çoğunluğunun ilkökul mezunu olduğu ve sosyal güvence olarak da SSK'yı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Karadeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren gırgır balıkçıların tekne boylarının 12,12-62,00 arasında değiştiği, toplam tekne sermayelerinin ortalamasının 1.044.857 YTL, ortalama balıkçılık gelirlerinin ise 148.464 YTL olduğu, yaptıkları masraflar içinde en yüksek payı da kıyı balıkçıları olduğu gibi %40,90 ile tayfa payının aldığı gözlenmiştir. Bu balıkçıların %52,38 gibi çoğunluğunun ilkökul mezunu olduğu ve sosyal güvence olarak da BAĞ-KUR'a tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Bölgedeki trol teknelerinin tekne boylarının 12,12-27,50 m arasında değiştiği, toplam tekne sermayelerinin ortalamasının 183.714 YTL, ortalama balıkçılık gelirlerinin ise 36.407 YTL olduğu, yaptıkları masraflar içinde en yüksek payı da kıyı balıkçıları ve gırgır teknelerinde olduğu gibi %39,12 ile tayfa payının aldığı gözlenmiştir. Bu balıkçıların %67,86 gibi çoğunluğunun ilkökul mezunu olduğu, üniversite mezunu olmayan tek grubun trol teknesi sahibi balıkçıların oluşturduğu ve sosyal güvence olarak BAĞ-KUR'u tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Karadeniz Bölgesi'nde trol - gırgır balıkçıların tekne boylarının 14,00-27,00 m arasında değiştiği, toplam tekne sermayelerinin ortalamasının 304.667 YTL, ortalama balıkçılık gelirlerinin ise 30.324 YTL olduğu, yaptıkları masraflar içinde en yüksek payı tüm balıkçılık gruplarında olduğu gibi %41,68 ile tayfa payının aldığı gözlenmiştir. Bu balıkçıların %83,33 gibi büyük bir çoğunluğunun ilkökul mezunu olduğu ve sosyal güvence olarak ta gırgır ve trollerde olduğu gibi BAĞ-KUR'u tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda Karadeniz bölgesindeki tüm balıkçıların %62,34 gibi büyük bir çoğunluğunun bir balıkçılık kooperatifine üye olduğu tespit edilmiştir.